

De kamerling

Periodethema: Het evangelie de wereld door
Handelingen 8: 26-40

KERNTEKST

'Jezus zeide tot hem: Ik ben de Weg, en de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij.' (Joh. 14: 6)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

De Heere Jezus is de enige Weg tot de Heere God. Hij is 100% waarheid en 100% betrouwbaar. Hij is het Leven en Hij is de Enige Die het leven geeft. Voor nu en voor eeuwig.

BEGINSITUATIE

Deze geschiedenis wordt vaak verteld na Hemelvaart en Pinksteren. Nadat de Heilige Geest is uitgestort, is het evangelie eerst doorgegeven in het land Israël in de stad Jeruzalem. Maar door de vervolging in Jeruzalem wordt al vrij snel het evangelie, de blijde boodschap, verder gebracht. Hier een voorbeeld hoe het evangelie naar Afrika – naar Morenland, naar Ethiopië – is gegaan. Het evangelie gaat de wereld door!

DOELSTELLINGEN

- De kinderen zien dat de Heere door Zijn Woord spreekt tot ons. Het evangelie gaat door, ook nu.
- De Heere geeft opdrachten die wij moeten gehoorzamen.
- God heeft oog voor mensen (ook eenzame eenzamen) die naar Hem op zoek zijn.

INDELING

- Intro: 'de muur'.
- Het werk van Filippus in Samaria.
- De opdracht aan Filippus.
- De Moorman.
- De ontmoeting: 'Begrijpt u wat u leest?'
- De uitleg van Jesaja.
- Dopen.
- 'En hij reisde zijn weg met blijdschap'.

OPMERKINGEN

In deze les wordt niet of nauwelijks iets gemeld over het eunuch zijn van de kamerling (het gesneden zijn / het ontmand zijn). Een gesnedene mag niet in de vergadering des Heeren komen, die is uitgesloten (Deut. 23: 1). Maar juist in Jes. 56: 3-5 staat de rijke belofte dat de gesnedene helemaal meetelt. Dat zal deze Moorman, die ongetwijfeld verder heeft gelezen in deze boekrol van Jesaja, tot grote verwondering en blijdschap gestemd hebben. Deze geschiedenis is een vervulling van deze belofte.

ZINGEN

Psalm 87 en 72: 10

UITLEG VAN DE PSALM

In Psalm 87 (en dan met name in vers 3) worden diverse heidense volken genoemd: de Filistijn, de Tyriër en de Moren. De Moren zijn mensen uit het werelddeel Afrika. De kamerling was ook een Moorman, een Afrikaan, waarschijnlijk uit wat we tegenwoordig Ethiopië noemen. Ook heidenen worden bij Israël gerekend als volk van God, als Gods kinderen, om – als zij met hun hele hart geloven dat Jezus Christus de Zoon van God is – voor eeuwig bij God te leven en Hem groot te maken.

MATERIALEN

- Kaart van Israël en de route naar Ethiopië, zodat de kinderen ook zien hoe lang de reis was.
- Plaat van de tempel met tempelplein en muur.

BORDPLAN

De Heere Jezus zegt: 'Ik ben de Weg, en de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij.'

INTRODUCTIE

Jullie weten wat muren zijn. Het gaat om een scheiding tussen binnen en buiten. Je bent of aan de ene kant van de muur of aan de andere kant. Kennen jullie de muur op het tempelplein? Je kunt er overheen kijken, maar het is wel een grens. Een grens tussen binnen en buiten, een grens tussen leven en dood. In die muur zitten wel openingen, maar die worden streng bewaakt door de tempelpolitie. O wee, als een onbesnedene – een heiden – het waagt om door die opening te komen, dan wordt hij absoluut gedood. De weg naar God is gesloten voor de heidenen.

BRUGZIN OF BEGINZIN

Maar wat een wonder! De Heere Jezus heeft met Zijn dood deze muur afgebroken. Hij heeft de weg naar de hemel weer geopend. Hij is de Weg. Daarover mag ik vandaag vertellen.

Vertelling

FILIPPUS IN SAMARIA

Nadat de Heere Jezus naar de hemel is opgevaren en de Heilige Geest is uitgestort, is het evangelie steeds verder doorgegeven. Eerst in Jeruzalem, maar daar worden de volgelingen van de Heere Jezus vervolgd. Denk maar aan Saulus van Tarsen die in het begin zo actief is geweest in de vervolging. Is het evangelie daardoor beperkt gebleven? Nee, het is juist tegen de vervolging en verdrukking in voortgegaan als een lopend vuur. Zo is Filippus – één van de zeven diakenen – door de vervolging van Saulus in Samaria terechtgekomen. Filippus is dus net als Stefanus een diaken. (Jullie kennen de geschiedenis van Stefanus die gestenigd is vast nog wel.) We lezen in de Bijbel dat Filippus in Samaria het Woord van God verkondigt en dat zijn werk rijk gezegend wordt. Filippus wordt in het Bijbelboek Handelingen ook wel ‘evangelist’ genoemd. Een evangelist is iemand die het evangelie uitlegt en verkondigt aan de mensen. Zo is Filippus bezig in Gods Koninkrijk. Velen komen in Samaria tot geloof en er ontstaat een bloeiende christengemeente. Het evangelie gaat door. Heerlijk als de Geest van God zo werkt in mensenharten.

OPDRACHT AAN FILIPPUS

Maar dan... Op zekere dag krijgt Filippus van de Heere een opdracht: ‘Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op de weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is’ (Hand. 8: 26).

Er zijn in die tijd vanaf Jeruzalem twee wegen naar het zuiden. De éne weg gaat een heel stuk door woest berglandschap, de andere weg daalt vrij snel af naar de kust. Op de weg langs de kust kun je het prettigst reizen. Daarom is deze weg het drukst: de

meeste mensen gebruiken daarom deze weg het liefst. Filippus moet naar de weg die ‘woest is’, dat is dus de weg die het rustigst is, omdat daar minder mensen over reizen.

Filippus gehoorzaamt en gaat van die bloeiende gemeente naar een woeste plaats. Dat is al wonderlijk. Filippus staat op en gaat, zo lees ik in Hand. 8: 27. Hij doet het dus anders dan Jona: Filippus is een gehoorzame dienstknecht. Hij weet bovendien ook heel precies waar hij moet zijn. Hij moet de weg hebben die ‘woest is’. Dat is voor Filippus voldoende. Wat Filippus op deze weg moet gaan doen, weet hij nog niet. Hij gaat, omdat de Heere hem de opdracht geeft. De Heere zal wel weten waar het voor nodig is. Spoedig zal blijken waarom Filippus uit zijn werk in Samaria weggeroepen is. Op de weg van Jeruzalem naar Gaza, de ‘woeste’ weg, reist een statig en niet alledaags gezelschap: in een prachtige koets zit een deftig geklede, zwarte meneer. Ook aan de kleren van de koetsier en de bediendes kun je zien dat deze man rijk is. En het feit dat de man zwart is, wij zouden zeggen een neger, is op zich ook bijzonder.

DE MOORMAN

Nu is het woord ‘neger’ niet zo fijn voor mensen die een donkere huidskleur hebben; het wordt beschouwd als een scheldwoord. Maar we weten wel meteen wat er met dat woord wordt bedoeld: een man met een donkere huid. Ik weet niet hoe dat in jouw dorp of stad is, maar er zijn plaatsen in ons land waar je niet zo heel direct met anders gekleurde mensen in aanraking komt. Als dat bij jou ook zo is, vind je het in het begin misschien wel vreemd om met die anders gekleurde jongen of dat ‘zwarte’ meisje om te gaan. Als je in een dorp of stad woont waar wel anders gekleurde mensen wonen, ben je daar natuurlijk aan gewend geraakt. Misschien speel je al wel gewoon met elkaar. En wat nog mooier is: misschien heb je wel ontdekt dat je allebei van de Heere Jezus houdt. Dan ben je dus echt bevriend met elkaar en dan vind je elkaar helemaal niet meer ‘vreemd’.

Je zou zeggen, wat moet deze Moorman (zo wordt deze man met donkere huidskleur in de Bijbel genoemd), wat moet deze deftige, zwarte man uit dat verre heidense land in de buurt van Jeruzalem doen? De Bijbel vertelt ons over hem het volgende: hij is een kamerling van Candacé, de koningin van de Moren. Hij is de schatbewaarder van de koningin. Wij zouden hem nu misschien wel minister van financiën noemen. De meest vertrouwde ambtenaar van de machtige koningin. Een deftige heer dus. Hij is uit het verre Ethiopië – ongeveer 1500 km van Israël – gekomen met een heel bijzonder doel: hij is gekomen om te aanbidden.

En Wie ga je in Jeruzalem aanbidden? Wij denken: natuurlijk de God van Israël. Maar zo natuurlijk is dat niet. Het is wonderlijk. In het verre, warme land waar hij woont, heeft de kamerling eerst over de Heere gehoord en daarna is hij op reis gegaan. Hij wil Hem aanbidden, meer over Hem weten. Hij is op zoek gegaan, op zoek naar God en naar vrede in zijn hart. Daarom heeft hij die enorme reis gemaakt naar Jeruzalem. Die verschrikkelijk lange tocht heeft hij er voor over gehad. Als je iets waardevols zoekt, heb je er veel voor over. Kun je na gaan hoe waardevol de Heere voor deze man geworden is. 'Zoekt, en gij zult vinden.'

Heeft hij in Jeruzalem gevonden wat hij zocht? Wat hij vond was een tempel, waar hij als gekleurde buitenlander alleen van grote afstand naar mocht kijken. Hij mocht tot aan de muur komen, verder niet. Niet in de tempel. Hij is als heiden, zeker als gesnedene, niet welkom in de tempel. Hij is buitengesloten. Wat hij vond waren veel mensen die precies konden vertellen hoe je God moet dienen, wat wel en wat niet mag. Maar heeft hij ook de Heere Zelf ontmoet? Heeft hij werkelijk vrede in zijn hart gevonden? We weten het niet. Het zou wel eens kunnen zijn dat het bezoek aan Jeruzalem een teleurstelling is geworden. Maar de Heere heeft hem wel gezien! Deze man heeft een dure boekrol gekocht. Hij probeert de tekst te lezen, maar begrijpt hij alles? Deze man heeft hulp nodig. Hulp van wie?

Filippus ziet dat gezelschap met de donkere huidskleur. Hij denkt: Wat moet ik nu? Wat heb ik te maken met die donkere heidense mannen? Heidenen hebben toch niks met Joden te maken? Heidenen mogen niet eens in de tempel komen!

Als de koets op de woeste weg van Jeruzalem naar Gaza bij Filippus voorbijrijdt, krijgt hij van de Heilige Geest de opdracht: 'Voeg u bij deze wagen.' Filippus moet in de buurt van deze koets blijven. Hij blijft daarom naast de koets lopen. Hij kijkt omhoog en ziet daar een deftige, zwarte meneer met een boekrol in de handen. De man leest hardop: 'Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid, en gelijk een lam stemmeloos is voor dien die het scheert, also doet Hij zijn mond niet open.' Als Filippus dat hoort...

Misschien snapt Filippus nu wel waarom hij van God de opdracht heeft gekregen om op de woeste weg naar Gaza te gaan. Zo is het wel meer: we snappen soms pas later wat God bedoelde met wat Hij zei of wat je hebt ervaren. Als we naar Hem luisteren en Hem maar gehoorzamen.

BEGRIJPT U WAT U LEEST?

Filippus herkent de woorden. Het klinkt als muziek in zijn oren. Het zijn woorden van de profeet Jesaja. Deze vreemdeling zit in de Bijbel te lezen! Is dat

niet geweldig? Is dat niet heerlijk dat deze man, die uit zo'n ver land komt, in het Woord van God leest? En dan roept hij naar de lezende man: 'Meneer, mag ik u eens vragen, begrijpt u wat u leest?' De man kijkt op van zijn boekrol en ziet daar beneden naast de koets iemand lopen. Hij kijkt Filippus aan en zegt: 'Hoe zou ik het kunnen begrijpen als niemand het me uitlegt?' Wat een onbegrijpelijk wonder dat iemand precies nu deze vraag aan hem stelt. Hij bedoelt: 'Nee, ik begrijp er niet veel van. Ik heb eigenlijk iemand nodig die uitleg geeft. Ik heb een 'evangelist' nodig.' En hij vraagt aan Filippus: 'Weet u misschien wat deze woorden betekenen?' 'Jazeker', zegt Filippus blij, 'ik wil het u graag uitlegen!' Hij doet niets liever dan over zijn Heiland vertellen! 'Kom dan alstublieft naast me zitten in de wagen en vertel het me', zegt de kamerling. En zo wordt de koets stilgezet en klimt Filippus op de wagen. Daar zit hij, naast een vreemde, zwarte man, naast iemand die op zoek is naar God. Heerlijk om deze man de weg te mogen wijzen.

UITLEG VAN DE BOEKROL VAN JESAJA

Filippus gaat verkondigen. Hij gaat vertellen en uitleggen wie de Heere Jezus is. Zijn mond vloeit over van eer voor de Heere. Hij vertelt wat Jesaja bedoelt met de woorden die de man net in die boekrol zat te lezen. Hij vertelt hoe de Heere Jezus als het grote Lam van God Zijn leven gaf aan het kruis. Hoe Hij met Zijn bloed de prijs voor de vergeving van alle zonden heeft betaald. Hoe Hij door te sterven aan het kruis het leven heeft verdiend voor allen die in Hem geloven. Hij vertelt van de opstanding van de Heere Jezus uit de dood. Hij vertelt van de Heere Jezus Die de Weg, de Waarheid en het Leven is.

Filippus lijkt hier wel een beetje op de Heere Jezus toen Hij aan de Emmaüsgangers de Schriften uitlegde. En jullie weten vast wel dat het tot zegen was voor de Emmaüsgangers!

Filippus vertelt verder van de verschijningen van de Heere Jezus, van Zijn hemelvaart. Filippus vertelt over de uitstorting van de Heilige Geest op Pinksteren, van alle mensen die tot geloof zijn gekomen. Het is een heerlijk, blij verhaal; soms ook ernstig. Het evangelie!

DOPEN

Filippus vertelt dat de vele mensen die tot geloof zijn gekomen zich ook laten dopen. Ineens wijst de kamerling op een water waar de koets voorbij rijdt. 'Ik wil ook graag gedoopt worden', zegt hij. 'Kan dat? Mag dat?' 'Jazeker', zegt Filippus, 'dat kan, dat mag, als u echt in de Heere gelooft!' En dan doet deze zwarte, rijke kamerling uit het verre Morenland belijdenis van zijn geloof: 'Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is.' Vol blijdschap hoort Filippus dit aan. Hier is weer iemand die tot geloof

gekomen is. Hier is weer een nieuw schaap voor de kudde van Koning Jezus. De wagen wordt gestopt en samen gaan ze het water in, Filippus en de kamerling.

De doop is natuurlijk mooi, maar het is ook een vernedering. Daarmee belijdt de kamerling dat hij afwassing van zijn zonden nodig heeft. Hij gelooft in God en hij weet van het kwaad dat in hem woont. Dopen betekent dan ook: belijden dat je een zondaar bent en vergeving nodig hebt. Ik ben niet alleen zwart van buiten, maar ook zwart van binnen. Dopen betekent: 'Ik verdien het om voor eeuwig in het water te verdrinken, ik heb de dood verdiend.' Maar de dopeling mag weer opstaan uit het water. Dat is het teken dat God alle zonden wil afwassen in het bloed van de Heere Jezus. Dan is de huid wellicht nog donker, maar het is licht in je hart. Een hart dat rein gewassen is, witter dan sneeuw. En als je dat persoonlijk, voor jezelf, in je eigen hart mag geloven, dan wordt je leven zo rijk. Dan ben je de Heere zo dankbaar voor Zijn verlossing en redding. Dan mag je voor altijd en eeuwig Zijn kind zijn en Hem dienen.

De kamerling is gedoopt. 'Zoekt, en gij zult vinden...!' De kamerling heeft gevonden, God heeft Zich laten vinden. God laat Zich altijd vinden door degenen die Hem echt zoeken. God zoekt Zelf de zondaar op. Als ze uit het water omhoog gekomen zijn en de oever weer zijn opgeklommen, is Filippus ineens verdwenen. De Geest heeft hem weggenomen.

MET BLIJDSCAP VERDER REIZEN

Nu is de kamerling zijn uitlegger kwijt. Toch lees ik dat hij zijn weg vervolgt met blijdschap. Wat hij nu - door het geloof in de Heere - ontvangen heeft, geeft hem zoveel vreugde dat hij Filippus niet mist. Hij kan verder met de Heere, want de Heilige Geest maakt zijn hart vol van vreugde. De weg naar de tempel, naar het heiligdom, was gesloten. Maar door het werk van Christus is de weg geopend. Door de Heilige Geest in zijn hart is hij nu zelf een tempel geworden, een huis van God.

Zoeken en vinden. Dat is ook de opdracht voor jou en mij. Zoek! Zoek jij al naar God? Of heb je Hem al gevonden? Als dat zo is, dan weet jij hoe blij de kamerling terugging naar zijn land. Dan kun jij vertellen, net als Filippus, hoe goed de Heere is. Het kan ook zijn dat je nog helemaal niet zoekt. Dat betekent, dat je ook niets mist, dat je niets kwijt bent. Dat is eigenlijk wel erg. Denk nog eens goed aan de moeite die de kamerling deed om te zoeken. Hij wist hoe belangrijk de verzoening met God was. Als je God niet kent in je leven, ben je verloren. Dat klinkt heel erg en dat is het ook. Daarom moet je op zoek. Daarom moet je, net als de kamerling, niet tevreden zijn voor je de Heere hebt gevonden. Waar moet je dan zoeken? Als je God zoekt, is er

maar één plek waar je terecht kunt: in de Bijbel. En dan heb je net als de kamerling ook uitleg nodig. Je hebt mensen nodig die je uit de Bijbel vertellen en uitleg geven. Dat gebeurt op de zondagsschool, dat gebeurt in de kerk, ook op catechisatie waar je later naar toe mag. Zo leer jij van het evangelie dat de wereld doorgaat. En mag je het Evangelie ook doorgeven?

AFSLUITING

Heb je goed geluisterd? Het geloof is uit het gehoor... Wat mag je geloven? Dat de Heere Jezus de Weg, de Waarheid en het Leven is. Dat is een tekst in de Bijbel. Ik zou zeggen: 'Leer deze tekst maar goed.' Maar ook zou ik je willen zeggen: 'Doe wat in de tekst staat! Zo kun je God vinden.' Wat is het daarom fijn dat je er bent, vandaag, hier op de zondagsschool. Fijn dat je nu luistert! Nu, op dit moment, kun je God vinden en elke keer kan dat, als je van Hem hoort. Wat fijn als je naar de kerk kan, naar club, als je thuis en op school uit de Bijbel hoort vertellen. Daar hoor je, daar kun je vinden. En weet je wat het allermooiste is? God zegt: 'Zoekt, en gij zult vinden.' Dat betekent: als je echt op zoek bent naar God, zul je Hem zeker vinden. Zou jij er net zoveel voor over hebben als de Moorman? Blijf zoeken, houd vol. Je zult vinden, dat is wat Hij belooft. En de HEERE doet wat Hij belooft!

VERWERKING

Reproductievragen:

- Wat was er na de dood van Stefanus in Jeruzalem uitgebroken?
- Waar kwam Filippus terecht?
- Wat deed hij daar?
- Hoe wordt Filippus ook wel genoemd?
- Welke opdracht kreeg Filippus?
- Wie ontmoette hij toen?
- Hoe kon hij die man helpen?
- Op welke manier lijkt Filippus op de Heere Jezus?
- Wat gebeurde er met de kamerling?

Gesprek:

- Gesprekje over het persoonlijk leesgedrag van de kinderen: 'Lees je zelf uit de Bijbel, uit de kinderbijbel, een dagboekje?' Gedurende de lange reis had de kamerling heel veel tijd om rustig te lezen.
- Wat zou de uitspraak 'Als je nat wilt worden, moet je in de regen gaan staan' in dit verband betekenen?
- Gesprekje over de doop: Bij de doop hoort ook een belijdenis. 'Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.' Bij volwassenen die gedoopt worden, vindt de belijdenis vaak tegelijk plaats. Bij de kinderdoop wordt verwacht dat kinderen later, als ze volwassen zijn geworden, zelf belijdenis van hun geloof afleggen.

Daarom moeten de ouders ook beloven hun kinderen op te voeden in het geloof. In onze kerk wordt vooral de kinderdoop bediend. We zien in de kinderdoop de voortzetting van de besnijdenis, het verbond met Abraham. Geweldig dat God, terwijl wij nog van niets weten, ons al belooft als een Vader voor ons te willen zorgen, dat de Zoon ons belooft onze zonden te willen wegwassen in Zijn bloed, dat de Geest belooft ons te leren geloven. Wat is het dan geweldig als mensen in hun leven zo ver komen dat ze 'ja' gaan zeggen op hun doop en net als de Moorman belijden: 'Ja, ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is.'

- Waarom kom je op het zendingsveld vaak de volgorde geloven-belijdenis-doop tegen?
- Zeer waarschijnlijk is de kamerling gaan doorlezen in de boekrol van Jesaja. In Jes. 55: 5-6 leest hij dan: 'Zie, U zult een volk roepen dat U niet

kende, en het volk dat U niet kende, zal naar U toe snellen, omwille van de HEERE, uw God, voor de Heilige van Israël, want Hij heeft U verheerlijkt. Zoek de HEERE terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is.' Wat is dit laatste waarheid geworden in het leven van de Moorman. Hij was op zoek, maar hij heeft nu gevonden en ervaren dat de Heere in zijn leven heel nabij is. Mooi om de kinderen dit te laten ontdekken in de nabespreking. Zoek het met hen maar op in de Bijbel.

- Niet gemakkelijk, maar wel heel mooi is het lezen van Jes. 56: 3-5. Door het geloof is er plaats bij God voor Jood en heiden, voor vreemden en voor gesnedenen. Een plaats als Zijn kind in Zijn huis.

Uitleg en zingen:

Psalm 87: 3; 72: 10; 26: 12; 86: 5.